הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רעא ערב

יָבִיא כּוֹס אַחַר (עז) וּמְבָרֵךְ עָלָיו 'בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן', (עח) וְאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר (עט) וּלְקַדֵּשׁ: **מז** (פ) 'לֹא יִטְעֲמוּ הַמְסַבְּין קֹדֶם שֶׁיִּטְעֹם הַמְקַדֵּשׁ אִם הֵם זְקוּקִים לְכוֹסוֹ, שֶׁשּׁוֹפֵךְ מִמֶּנּוּ לַכּוֹסוֹת שֶׁבְּיָדָם רַיקָנִים (פא) אוֹ פְּגוּמִים, [*] אֲבָל אִם הָיוּ לָהֶם כּוֹסוֹת יַיִן שֶׁאֵינָם פְּגוּמִים רַשָּׁאִים לִשְׁתּוֹת קֹדֶם שֶׁיִּשְׁתֶּה הַמְקַדֵּשׁ: **יז** [כ]אֵין צָרִיךְ לִשְׁפֹּךְ מִכּוֹס הַמְקַדֵּשׁ לְכוֹסוֹת יַיִן שֶׁלְּפָנָיו הַמְסֻבִּין, אֶלָּא אִם כֵּן הָיוּ (כז) פְּגוּמִים (פב) שֶׁאָז צָרִיךְ לִשְׁפֹּךְ לְכָל כּוֹס *) וְכוֹס, (פג) כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתּוּ כֻּלָּם מִכּוֹס שֶׁאֵינוֹ פָּגוּם:

עֲרֹב עַל אֵיזֶה יַיִן מְקַדְּשִׁים. וּבוֹ י' סְעִיפִים:

א (ע) * [א]אֵין מְקַדְּשִׁין * עַל יַיִן (כ) * שֶׁרֵיחוֹ רַע, אַף עַל גַּב דְּרֵיחָה וְטַעֲמֵהּ חֲמָרָא, וְלֹא עַל יַיִן

א בְּבָא בַּתְרָא (צ"ח) [צ"ז] (ע"ב).

ו תּוֹסְפוֹת וְהָרא"ש שָׁם בְּפִסְחִים (תוס' קו. ד"ה הה, רא"ש פ"י סי' טז) וּבְפֶרֶק ד' דְּבָרְכוֹת (תוס' מז. ד"ה אין, רא"ש סי' טו) וּבְשַׁבָּת הַיְרוּשַׁלְמִי (ברכות פ"ו ה"א).

כ שם. *) (קֹדֶם שֶׁיִּשְׁתֶּה הַמְבָרֵךְ, וְאִז לֹא יִשְׁתּוּ קֹדֶם שֶׁיִּשְׁתֶּה הַמְבָרֵךְ. בַּיִת יוֹסֵף (ד"ה ואחר ששתה) בְּשֵׁם הָרא"ש וְתוֹסְפוֹת פֶּרֶק ו' דְּבָרְכוֹת (שם).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

מז [בשו"ע] **אֲבָל אִם הָיוּ לָהֶם כּוֹסוֹת כו'.** וְכָתַב בְּפֶנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ב' סִימָן ה' שְׁנַיִם שֶׁמְּבָרְכִין עַל כּוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ יַחַד, דְּרָכָם לְהַמְתִּין שֶׁאֶחָד מְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וְחֲבֵרוֹ עוֹנֶה אָמֵן וְשׁוּב מְבָרֵךְ הַשֵּׁנִי בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, אֵין לָרִאשׁוֹן לַעֲנוֹת אָמֵן דְּהָוֵי הֶפְסֵק בֵּין בְּרָכָה לִטְעִימָה וְאָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן עַיֵּן שָׁם, וְהֻבְאתִי דְּבָרָיו לְעֵיל (סי' קסז ס"ק יא):

בַּאוּר הַלָּכָה

א * **אֵין מְקַדְּשִׁין וְכו'.** **עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק"א) **בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן** (כ"ב צז: ד"ה חמר) **דַּאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד לֹא יָצָא.** וְכֵן הֲבִיא גַּם כֵּן בְּסֵפֶר בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק"א) אַךְ שֶׁכָּתַב דִּלְדַעַת הָרִיטְבָּ"א (שם ד"ה חמר) דְּסוֹבֵר דְּיֵין אָדֹם הוּא מִצְוָה בְּעִלְמָא אַף עַל גַּב דְּבַגְמָרָא (כ"ב שם) הַשְׁוֵה לוֹ רָבָא לַהַחְמִיר, אֲפִלּוּ דְּהוּא הַדִּין בָּזֶה. וּבֶאֱמֶת לֹא דָּמֵי לְהֶדְדֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּעַצְמוֹ שָׁם. **אַךְ לְעִנְיוּת דַּעְתִּי יֵשׁ לְעַיֵּן בָּזֶה וְכִי מִשּׁוּם 'הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ' יִהְיֶה פָּסוּל דִּיעֲבַד** הֲלֹא אִם שָׁחַט בְּהֵמָה כְּחוּשָׁה לְקָרְבָּן יֵשׁ בָּזֶה גַּם כֵּן מִשּׁוּם 'הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ' וְכִדְמָשְׁמַע בְּתוֹסֶפְתָּא סוֹטָה פ"ד (ע"א ד"ה אפילו), וַאֲפִלּוּ הָכִי בְּוַדַּאי יָצָא בְּדִיעֲבַד בְּקָרְבָּן עֵצִים, דִּמְבַחַר נְדָרִיךָ' (דברים יב יא) הוּא רַק מִצְוָה לְכַתְּחִלָּה, וְהָכִי נַמִי לְעִנְיַן קִדּוּשׁ. וְאִין לוֹמַר דְּאִם כֵּן לְפִי דְּבָרֵינוּ יִהְיֶה נָא כָּשֵׁר גַּם בְּנִסּוּחַ הַיַּיִן בְּדִיעֲבַד כְּמוֹ לְעִנְיַן קָרְבָּן*), (וְאִין לוֹמַר דְּאִין הָכִי נַמִי, אִם כֵּן יִהְיֶה נָא כָּשֵׁר בְּקִדּוּשׁ אַף לְכַתְּחִלָּה וְכִדְמָשְׁמַע בְּתוֹסֶפְתָּא הַסּוֹגְיָא (כ"ב שם ע"א) דְּמֵה דְּכָשֵׁר הָתָם בְּדִיעֲבַד כָּשֵׁר בְּקִדּוּשׁ לְכַתְּחִלָּה. יֵשׁ לוֹמַר דְּדַוְקָא בְּפָסוּלִים שֶׁהַתּוֹרָה הַחְמִירָה בְּנִסּוּחַ הַיַּיִן מִשֶּׁעַם אַחַר סְבִירָא לֵיהּ לְהַגְּמָרָא דְּדִבֵּר שֶׁאֵינוֹ אָסוּר שָׁם רַק לְכַתְּחִלָּה בְּקִדּוּשׁ כָּשֵׁר לְגַמְרֵי, דְּקִדּוּשׁ אֵינוֹ חָמִיר כְּמוֹ נְסוּחַ הַיַּיִן, אֲבָל בָּזֶה שֶׁהַפָּסוּל לְכַתְּחִלָּה בְּנִסּוּחַ הַיַּיִן הוּא מִשּׁוּם 'הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ' מִסְתַּבְּרָא דְּצָרִיךְ לְהַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה אַף בְּקִדּוּשׁ, וְאִין הָכִי נַמִי דְּבְדִיעֲבַד גַּם בְּנִסּוּחַ הַיַּיִן אֵינוֹ פָּסוּל וְכָל שֶׁכֵּן בְּקִדּוּשׁ. וְעַיֵּן שָׁם בִּבְרְכֵי יוֹסֵף מַה שֶּׁכָּתַב עוֹד בָּזֶה):

* **עַל יַיִן וְכו'.** עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (ס"ד) שֶׁמְּסְתַּפֵּק לְפִי מַה דְּאִיתָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה גרסינן) דְּלְדַעַת הָרַמְבַּ"ן (שם) דְּאֵין מְקַדְּשִׁין עַל יֵין לָבָן, אֲפִלּוּ הָכִי מִבְּדִילִין מִשּׁוּם דְּלֹא גָּרַע מִשָּׁכָר, אֲפִלּוּ בְּכָל הָנֵי דִּסְיָמְנִין זֶה אֵין מְקַדְּשִׁין אֲפִלּוּ דְּמִבְּדִילִין, וּכְעַיִן זֶה הֲבִיא בְּבֵאוּר הַגַּיְסָר (סק"ד) בְּשֵׁם שֵׁעַר אֶפְרַיִם (סי' יח). וְלַצְנִיעוּת דַּעְתִּי לֹא דָּמֵי כְּלָל דְּהָתָם הַטַּעַם דְּקָשֶׁר לְהַבְדָּלָה דְּאֵין עַל זֶה שֵׁם יַיִן מִכָּל מָקוֹם לֹא גָּרַע מִשָּׁאָר חֲמַר מְדִינָה דְּקָשְׁרִין לְהַבְדָּלָה, וְאֵירֵי שֶׁהַיַּיִן לָבָן הוּא חֲמַר מְדִינָה וּכְמוֹ שֶׁבְּאַר הַגְּרָ"א (ס"ד), מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה שֶׁהַטַּעַם הוּא מִשּׁוּם 'הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ' מַה חִלּוּק יֵשׁ בֵּין קִדּוּשׁ לְהַבְדָּלָה, וְכֵן מָצָאתִי בִּבְרְכֵי יוֹסֵף (שם) בְּשֵׁם הַבַּיִת יְהוּדָה (או"ח סי' מג) לְאָסֹר. וְכֵן **מַה דְּמִסְתַּפֵּק רַבִּי עֲקִיבָא [אֵיגֶר]** שָׁם **אִי מֵתַר לְקַדֵּשׁ בְּשַׁחֲרִית עַל יֵין שַׁחֲרִינוּ רַע** מִטַּעַם זֶה גַּם כֵּן דְּלֹא גָּרַע מִשָּׁכָר, גַּם כֵּן **לַצְנִיעוּת דַּעְתִּי אֵין לְהִסְתַּפֵּק בָּזֶה דִּבְוַדַּאי אָסוּר** וְכַנַּ"ל:

* **שֶׁרֵיחוֹ רַע. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק"ב) **דְּהֵיינוּ שֶׁמִּסְרִיחַ קְצָת. וְאִם אֵין מִסְרִיחַ רַק** *) בְּסִפְרֵי יְשׁוּעַת יַעֲקֹב (שנת תרס"ב) בְּסוֹף פֶּרֶק ט' דְּחוּלִּין כָּתַב בְּעַל הַמְשַׂ"ב הַשְׁמָטָה וְתִיקּוּן לִבְהַ"ל כָּאן, וז"ל: בְּהִלְכוֹת שְׁבוּת סִימָן רע"ב בְּבֵיאוּר הִלְכָה סְעִיף א' אַחַר תֵּיבַת כְּמוֹ לְעִנְיַן קִרְבָּן צ"ל: וְאָנֹכִי חוֹנֵן בְּבְרִירָתָא לְקַמָּן דְּסָפֵק לְעִנְיַן נִסּוּחַ הַיַּיִן אַף בְּדִיעֲבַד, וְאֲפִלּוּ מִשּׁוּם דְּרֵיחוֹ רַע וּמְאוּס הַחְמִירוּ חֲכָמִים לְפָסְלוֹ בָּזֶה אַף דִּיעֲבַד. וּבֶאֱמֶת יֵשׁ לְעַיֵּן בָּזֶה הַרְבֵּה דְּחִדּוּשִׁין לְהַרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ב' מֵהִלְכוֹת אִסּוּרֵי מִזְבֵּחַ הֲלָכָה י' דְּכָתַב שָׁם טַעַם עַל הַשְּׁרָפָה שֶׁאֲסוּרָה לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ מִשּׁוּם הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ וְיִדְוַע שֶׁהִיא אֲסוּרָה מִן הַתּוֹרָה לְכָל עִלְּמָא וְעַיֵּן שָׁם בְּכַפָּף מִשְׁנֶה שֶׁהוּא מִתְמִיהַּ עַל הָרַמְבַּ"ם אַיְךְ שֶׁהוּא הֵרֵי חִדּוּשׁ דִּנְסִיטִין טַעַם זֶה לְפָסְלָא אַף בְּדָבָר שֶׁהוּא לְעִכּוּבָא אַף בְּדִיעֲבַד, וְצָרִיךְ עִיּוּן: עַל יַיִן וְכוּ'. ע"כ הַשְׁמָטָה:

לְכוֹסוֹ צְרִיכִין לְהַמְתִּין עָלָיו שֶׁיִּטְעֹם מִתְּחִלָּה: **יז** (פב) **שֶׁאָז צָרִיךְ לִשְׁפֹּךְ.** הֵיְינוּ (פס) **קֹדֶם שֶׁיִּשְׁתֶּה הַמְבָרֵךְ:** (פג) **כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתּוּ כֻּלָּם וְכוּ'.** אַף עַל גַּב דְּשִׁתְּיַת כָּל הַמְסֻבִּין לֹא מְעַכְּבָא כְּדִלְעֵיל בְּסָעִיף י"ד, מִכָּל מָקוֹם מִצְוָה לְכַתְּחִלָּה (פס) שֶׁיִּשְׁתּוּ מִכּוֹס שֶׁאֵינוֹ פָּגוּם:

א (א) **אֵין מְקַדְּשִׁין.** אֲפִלּוּ (ע) אֵין לוֹ יַיִן אַחֵר, וַאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אִם קִדֵּשׁ מִשְׁמַע מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ן (כ"ב צז: ד"ה חמר) שֶׁהוּנְקָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ויין כורשי) דְּלֹא יָצָא, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה אין מקדשין). וְאִם מֻתָּר לְהַבְדִּיל עַל הַיַּיִן כָּזֶה עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (ס"ד) שֶׁמְּסְתַּפֵּק בָּזֶה. וּבֶאֱמֶת לֹא דָּמֵי לְבֵית הִלֵּל (שו"ת סי' תתעט) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב) וְט"ז (ס"ק יט): (פד) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְשֹׁאֲרֵי אַחֲרוֹנִים. וְהַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר מְפַקֵּפֵק בָּזֶה דְּחִלּוּק עָלָיו בָּזֶה יִסְבִּירֶנָּה לֵיהּ דְּלֹא מְהַנֵּי זֶה רַק לְעִנְיַן בְּרָכַת בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן אֲבָל לֹא לְעִנְיַן עֶצֶם הַקִּדּוּשׁ, וְכֵן כְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"כ) חוֹלֵק עָלָיו בְּהָרְיָא, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּהַשְׁלָחַן עֲצֵי שִׁטִּים (סי' ו ס"ב) וְהַגְרָ"ז (סכ"ח) הִעְתִּיקוּ דְּבָרָיו, וְהָאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק לד) כָּתַב דְּאֶפְשָׁר דְּגַם מָגֵן אַבְרָהָם מוֹדֶה לְהַט"ז בְּיֵין שֶׁעַל הַשֻּׁלְחָן, וְהָרַדְבַּ"ז כָּתַב עוֹד יוֹתֵר מִזֶּה בְּסִימָן תל"ז (שם) דְּגַם אִם הַפַּת מֻנַּח עַל הַשֻּׁלְחָן מִהֲנֵי אַף שֶׁלֹּא הָיָה דַּעְתּוֹ כְּלָל בְּעֵת

בְּאֵר הַיטֵב

מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב) וְט"ז (ס"ק יט) בְּאֹרֶךְ: **יז** (כז) **פְּגוּמִים.** עַיֵּן לְעֵיל סִימָן קפ"ב סָעִיף ד': **א** (ע) **אֵין מְקַדְּשִׁין.** אִם הוּא בְּעֶרֶב שַׁבָּת בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יַיִן, וְיוֹדֵעַ שֶׁבְּשַׁבָּת לֹא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בֵּין בְּרָכָה לִטְעִימָה, (עט) אֲבָל הַקִּדּוּשׁ כְּבָר יָצָא שֶׁהָיָה עַל הַכּוֹס כַּדִּין וְיִשְׁתֶּנָּה עַתָּה אַחַר הַבְּרָכָה: (עז) **וּמְבָרֵךְ עָלָיו.** דְּעַל אוֹתוֹ הַכּוֹס לֹא הָיָה דַּעְתּוֹ מִתְּחִלָּה. (פ) וְאִם הָיָה דַּעְתּוֹ בְּתִחִלָּה בִּשְׁעַת בְּרָכָה לִשְׁתּוֹת יַיִן יוֹתֵר, אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, אֶלָּא יִשְׁתֶּה תֵּכֶף כּוֹס אַחֵר בְּלֹא בְּרָכָה וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַפְסִיק בְּדִבּוּר שֶׁלֹּא מִעִנְיַן הַקִּדּוּשׁ: (עח) **וְאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר.** דְּכֵיוָן שֶׁקִּדֵּשׁ מִתְּחִלָּה עַל הַיַּיִן כְּדִין וְגַם טַעַם כַּשְׁעוּר אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא טָעַם מֵאוֹתוֹ הַכּוֹס שֶׁקִּדֵּשׁ, יָצָא. וְדַוְקָא שֶׁלֹּא הִפְסִיחַ דַּעְתּוֹ בֵּינְתַיִם, (פל) אֲבָל אִם כְּבָר יָצָא מִפְּקוֹמוֹ בֵּינְתַיִם קֹדֶם שֶׁטָּעַם מִכּוֹס אַחֵר צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְקַדֵּשׁ. כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים (פכ) אִם קִדֵּשׁ עַל הַכּוֹס וְסָבַר שֶׁהוּא יַיִן וְנִמְצָא (פג) שֶׁהוּא חֹמֶץ אוֹ מַיִם, יִקַּח כּוֹס אַחֵר שֶׁל יַיִן וִיבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וִיקַדֵּשׁ שֵׁנִית, דַּכֵּיוָן שֶׁלֹּא הָיָה יַיִן נִמְצָא שֶׁלֹּא קִדֵּשׁ עַל הַכּוֹס כְּלָל. (פד) וּמִכָּל מָקוֹם אִם הָיָה דַּעְתּוֹ מִתְּחִלָּה מִשְּׁעַת בְּרָכָה לִשְׁתּוֹת יַיִן יוֹתֵר, אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וּכְדִלְעֵיל, רַק לְקַדֵּשׁ. [וְכָל זֶה (פה) שֶׁנִּמְצָא הַכּוֹס מַיִם וּכְהַאי גַּוְנָא דְּבָר שֶׁאֵינוֹ מַשְׁקֶה כְּלָל, אֲבָל כְּשֶׁנִּמְצָא שֵׁכָר אוֹ שְׁאָר מַשְׁקֶה שֶׁהָיָה חֲמַר מְדִינָה בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, אֵין צָרִיךְ לִקַּח כּוֹס אַחֵר לְקִדּוּשׁ אֶלָּא יְבָרֵךְ עָלָיו שֶׁהָכֹל וְיִשְׁתֶּה] לְקַדֵּשׁ שֵׁנִית דַּוְקָא שֶׁלֹּא הָיָה יַיִן מוּכָן לְפָנָיו, (פו) אֲבָל אִם הָיָה יַיִן מוּכָן לְפָנָיו בִּכְלִי עַל הַשֻּׁלְחָן אוֹ עַל הַסַּפְסָל בְּעֵת הַקִּדּוּשׁ וְדַעְתּוֹ הָיָה לִשְׁתּוֹת מִמֶּנּוּ אַחַר כָּךְ, אֵין צָרִיךְ גַּם לְקַדֵּשׁ שֵׁנִית דְּהָוֵי כְּאִלּוּ קִדֵּשׁ עַל כָּל הַיַּיִן שֶׁמּוּכָן לְפָנָיו וְיִשְׁתֶּה מֵהֶן תֵּכֶף מִלֹּא לַגְמָיו. (פז) וְיֵשׁ אוֹמְרִים עוֹד דְּהוּא הַדִּין אִם אֵין יַיִן לְפָנָיו וְהָיָה הַפַּת מֻנָּח לְפָנָיו עַל הַשֻּׁלְחָן אֵין צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ מֵחָדָשׁ, אֶלָּא יִבְצַע תֵּכֶף אַחַר הַקִּדּוּשׁ עַל הַפַּת וְדַי בִּבְרָכַת הַמּוֹצִיא לָבַד. וְנִרְאֶה דְּאִם קִדֵּשׁ קֹדֶם שֶׁנִּטְּלַת יָדָיִם כְּמִנְהָגֵנוּ הַיּוֹם, אֵין שַׁיָּךְ לוֹמַר דְּחָל הַקִּדּוּשׁ עַל הַפַּת: (עט) **וּלְקַדֵּשׁ.** כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב) אִם קִדֵּשׁ שַׁחֲרִית עַל שָׂכָר וְנִשְׁפַּךְ הַכּוֹס אֵין צָרִיךְ לְהָבִיא אַחֵר, כִּי יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁדֵּי בְּמַה שֶּׁמְּבָרֵךְ הַמּוֹצִיא עַל הַפַּת. **מז** (פ) **לֹא יִטְעֲמוּ הַמְסֻבִּין.** הֵינוּ אַף שֶׁהָיוּ לָהֶם כּוֹסוֹת בִּפְנֵי עַצְמָן לִשְׁתִּיָה: (פא) **אוֹ פְּגוּמִים.** פְּגוּם נִקְרָא כְּשֶׁטָּעַם מִי מֵהַמְּשַׁקִּין מִתְּחִלָּה, וּמִבְּאֹר בְּסָעִיף שֶׁאַחַר זֶה דִּכְשֶׁהַכּוֹסוֹת שֶׁל הַמְסֻבִּין פְּגוּמִין מִצְוָה שֶׁיִּשְׁפֹּךְ הַמְקַדֵּשׁ מִעַט מִכּוֹסוֹ לְתוֹךְ כּוֹסָן, שֶׁבָּזֶה יִתְקַן כּוֹסָן שֶׁלֹּא יִהְיֶה פָּגוּם, וְהוֹאִיל שֶׁהֵם זְקוּקִין

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(עט) **אַחֲרוֹנִים:** (פ) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב): (פל) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָר אַחֲרוֹנִים: (פכ) **מַהֲרַא"י** (תרוה"ד ח"ב סי' קטו) וְרַדְבַּ"ז (שו"ת סי' תתעט) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב) וְט"ז (ס"ק יט): (פג) **רַדְבַּ"ז** (שם): (פד) **מָגֵן אַבְרָהָם** (שם) **וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְהַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר מְפַקֵּפֵק** בָּזֶה דְּחִלּוֹק עָלָיו בָּזֶה יִסְבִּירֶנָּה לֵיהּ דְּלֹא מְהַנֵּי זֶה רַק לְעִנְיַן בְּרָכַת בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן אֲבָל לֹא לְעִנְיַן עֶצֶם הַקִּדּוּשׁ: (פה) **וְכֵן הַדִּין** (שם) **אִם קִדֵּשׁ עַל הַכּוֹס וְסָבַר שֶׁהוּא יַיִן וְנִמְצָא חֹמֶץ וְכו'.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ל) שֶׁכָּתַב דְּאִם נִמְצָא מַיִם אוֹ שְׁאָר מַשְׁקֶה שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְבָרְכַת הַמָּזוֹן אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ בְּקִדּוּשׁ זֶה וְצָרִיךְ לְקַדֵּשׁ עַל יַיִן אַחֵר וְכֵן מִשְׁמַע מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ן (כ"ב צז: ד"ה חמר) שֶׁהוּנְקָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ויין כורשי) דְּלֹא יָצָא, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה אין מקדשין). וְאִם מֻתָּר לְהַבְדִּיל עַל הַיַּיִן כָּזֶה עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (ס"ד) שֶׁמְּסְתַּפֵּק בָּזֶה. וּבֶאֱמֶת לֹא דָּמֵי לְבֵית הִלֵּל (שו"ת סי' תתעט) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לב) וְט"ז (ס"ק יט): (פו) **וְכֵן הַדִּין** (שם) **אִם הַפַּת מֻנָּח עַל הַשֻּׁלְחָן מִהֲנֵי אַף שֶׁלֹּא הָיָה דַּעְתּוֹ כְּלָל בְּעֵת** (מלאכי א ח), אֲחַר כָּךְ מָצָאתִי בִּבְרְכֵי יוֹסֵף (סק"א) שֶׁכָּתַב כֵּן בְּשֵׁם סֵפֶר בֵּית יְהוּדָה (או"ח סי' מג). וּפְשׁוּט דְּהוּא הַדִּין עַל הַשֵּׁכָר שֶׁרֵיחוֹ רַע אֵין מְקַדְּשִׁין: (ב) **שֶׁרֵיחוֹ רַע.** הֵינוּ (ג) שֶׁמִּסְרִיחַ קְצָת (ג) מֻחֲמָת שֶׁמֻּנַּח בִּכְלֵי מְאוּס, וְאַף דְּמִבְּרִירִין צְרִיכִים לְטַעֵם מִכּוֹס הַמְבָרֵךְ אֲלָא יָכוֹל כָּל אֶחָד לִיתֵּן כּוֹסוֹ לִפְנֵי, וְיוֹתֵר טוֹב לַעֲשׂוֹת כֵּן אִם אֶפְשָׁר לְפִי שִׁכּוֹס הַמְבָרֵךְ הוּא פְּגוּם לְאַחַר שֶׁשָּׁתָה מִמֶּנּוּ הַמְבָרֵךְ.

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשׁוּ"ע הָרַב (סכ"ז) הֵיקֵל כְּהַמַּג"א. **ב]** אֲבָל בְּשׁוּ"ע הָרַב (סי' קצ ס"ה) כָּתַב: אַף עַל פִּי שֶׁמְּצוּיָה מִן הַמּוּבְחָר שֶׁכָּל הַמְסֻבִּים יִטְעֲמוּ מִכּוֹס שֶׁל בִּרְכַת אֵינָם

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(ג) מְגֻלֶּה ב אֲפִלּוּ הָאִידָּנָא (ג) דְּלָא קָפְדִינַן אַגִּלּוּי. הַגָּה: וְאֵין מְקַדְּשִׁין עַל הַיַּיִן דְּרֵיחֵהּ חַמְרָא (ד) וְטַעֲמֵהּ חַלָּא (טור): ב (ה) ג יַיִן (ג) מִגִּתּוֹ מְקַדְּשִׁין עָלָיו, (ו) וְסוֹחֵט אָדָם אֶשְׁכּוֹל שֶׁל עֲנָבִים וְאוֹמֵר עָלָיו קִדּוּשׁ הַיּוֹם: ג ד מְקַדְּשִׁין עַל יַיִן שֶׁבְּפִי הֶחָבִית אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ (ד) (ז) קְמָחִין. הַגָּה: א] וְיֵשׁ אוֹסְרִין לְקַדֵּשׁ עָלָיו אֶלָּא יְסַנְּנוֹ תְּחִלָּה לְהַעֲבִיר הַקְּמָחִין (הגהות מרדכי פרק המוכר פירות (ב"ב פ"ו סי' תקסו) ובית יוסף (ד"ה ועל יין) בשם ארחות חיים (דין היין הכשר לקדש, ט סי' כב), ותוספות (הו"ד בפרמוס סי"ס)). וְעַל יַיִן שֶׁבְּשׁוּלֵי הֶחָבִית אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁמָרִים, וְעַל יַיִן שָׁחֹר, * וְעַל יַיִן (ח) מָתוֹק, וְעַל יַיִן דְּרֵיחֵהּ חַלָּא וְטַעֲמֵהּ חַמְרָא. (ט) וּמִכָּל מָקוֹם (ה) מִצְוָה לִבְרֹר יַיִן טוֹב לְקַדֵּשׁ עָלָיו: ד ה מְקַדְּשִׁין (י) עַל יַיִן לָבָן,

ב טור בְּשֵׁם הָרִי"ץ גִּיאוּת (הל' קידוש). ג שָׁם. ד שָׁם. ה טור (סי' תעב) וְהָרִיטְבָּ"א וְתוֹסָפוֹת שָׁם (ריטב"א ד"ה חמר, תוס' ד"ה חמר) שֶׁכֵּן נִרְאֶה דַּעַת הָרִי"ף וְהָרֹא"שׁ וְהָרַמְבַּ"ם.

בְּאֵר הֵיטֵב

יִהְיֶה לוֹ יַיִן כְּגוֹן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹלִיכוֹ לְבֵיתוֹ, יְקַדֵּשׁ מִבְּעוֹד יוֹם עַל הַיַּיִן וְיִשְׁתֶּה וְאָסוּר אַחַר כָּךְ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה. שִׁבֳּלֵי לֶקֶט (הקצר סי' יח) בְּשֵׁם גָּאוֹן. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א). עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם סִימָן רס"ז (סק"א): (ג) מְגֻלֶּה. וְאִם עָמַד שָׁעָה מֻעֶטֶת מְגֻלֶּה, אֵין קְפֵידָא אֶלָּא אִם כֵּן נָמַר רֵיחוֹ וְטַעְמוֹ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א). בִּתְשׁוּבַת בְּאֵר עֵשֶׂק סִימָן ק"ט מַתִּיר לְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ וּלְהַבְדִּיל עַל סְתָם יֵינָם, שֶׁתַּקָּנַת הַבְּרָכוֹת קָדְמָה בַּזְּמַן לְתַקָּנַת וּגְזֵרַת סְתָם יֵינָם עַיֵּן שָׁם, וּבְהִלְכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק א' סִימָן י' חוֹלֵק וְכָתַב דְּאֵין זֶה מְבָרֵךְ אֶלָּא מְנָאֵץ עַיֵּן שָׁם: ב (ג) מִגִּתּוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר בְּיַיִן יָשָׁן. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג): ג (ד) קְמָחִין. וּמִכָּל מָקוֹם אִם יֵשׁ עָלָיו קְרוּם לָבָן שֶׁקּוֹרִין קאני"ק אֵין מְקַדְּשִׁין עָלָיו. בַּ"ח (ס"ו). בִּתְשׁוּבַת שַׁעַר אֶפְרַיִם סִימָן י"ח אוֹסֵר לְקַדֵּשׁ עַל יַיִן שֶׁמַּסְרִיחַ קְצָת אַחַר הֶחָבִית, וּלְעִנְיַן הַבְדָּלָה מוֹרֶה פָּנִים לֶאֱסֹר וּלְהַתִּיר עַיֵּן שָׁם: (ה) מִצְוָה. וְלֹא יִקַּח

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

עָלָיו בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן אֲפִלּוּ הָכִי לְקַדֵּשׁ אָסוּר מִשּׁוּם 'הַקְרִיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ' וְגוֹ': (ג) דְּלָא קָפְדִינַן אַגִּלּוּי. מִשּׁוּם שֶׁאֵין מְצוּיִין אֶצְלֵנוּ נְחָשִׁים, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר מִשּׁוּם 'הַקְרִיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ'. (ד) מִיהוּ אִם עָמַד שָׁעָה מֻעֶטֶת מְגֻלֶּה אֵין לְהַקְפִּיד הָאִידָּנָא כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נָמַר טַעְמוֹ וְרֵיחוֹ. וְכָתַב הַחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל ו ס"ז) דְּדַוְקָא בְּמָקוֹם שֶׁהַיַּיִן בְּיֹקֶר דְּלָא קָפְדֵי כְּלֵי הַאי בְּגִלּוּי מְעַט, אֲבָל הַמְקַדֵּשׁ עַל הַשֵּׁכָר יִהְיֶה זָהִיר בָּזֶה. (ה) וְנִרְאֶה דִּבְאֵין לוֹ אַחֵר אֵין לְהַקְפִּיד בְּדִיעֲבַד גַּם בְּשֵׁכָר כְּמוֹ בְּיַיִן: (ד) וְטַעֲמֵהּ חַלָּא. דְּבָתַר (ו) טַעֲמָא אָזְלִינַן וּכְחַלָּא דָּמֵי, וּלְכָךְ לְקַמָּן בְּסָעִיף ג' בְּטַעֲמֵיהּ חַמְרָא מְקַדְּשִׁין עָלָיו אַף עַל גַּב דְּרֵיחוֹ חַלָּא. (ז) וְטַעֲמֵיהּ חַלָּא נִקְרָא כָּל שֶׁבְּנֵי אָדָם נִמְנָעִין לִשְׁתּוֹתוֹ מִשּׁוּם חֲמִיצוּתוֹ וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ר"ד סָעִיף ד'. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים (ח) דִּלְחִנָּם הֶעְתִּיק הָרַמָ"א דִּין זֶה (ט) דְּגַם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן אֵין מְבָרְכִין עָלָיו כִּדְאִיתָא שָׁם, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאֵין מְקַדְּשִׁין: ב (ה) יַיִן מִגִּתּוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם (י) מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר בְּיַיִן יָשָׁן, (יא) וְהַיְנוּ כְּשֶׁכְּבָר עָבַר עָלָיו אַרְבָּעִים יוֹם: (ו) וְסוֹחֵט אָדָם. בָּזֶה (יב) אַשְׁמוּעִינַן רְבוּתָא טְפֵי אַף שֶׁהוּא חָדָשׁ לְגַמְרֵי שֶׁזֶּה מִקָּרוֹב שֶׁסְּחָטוֹ קֹדֶם הַשַּׁבָּת, אֲפִלּוּ הָכִי מֻתָּר לְקַדֵּשׁ עָלָיו: ג (ז) קְמָחִין. הַיְנוּ (יג) נְקֻדּוֹת לְבָנוֹת, (יד) אֲבָל אִם יֵשׁ עָלָיו קְרוּם לָבָן אֵין מְקַדְּשִׁין עָלָיו. ב] וְכָתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ו) דִּכְשֶׁהֵסִיר הַקְּרוּם אֵין לְהַחְמִיר: (ח) מָתוֹק. מִדִּסְתָם מַשְׁמַע בֵּין שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ הָעֲנָבִים בַּחַמָּה יוֹתֵר מִדַּאי וְעַל יְדֵי זֶה הַיַּיִן מָתוֹק מְאֹד, וּבֵין שֶׁהַיַּיִן מָתוֹק מְאֹד מֵחֲמַת הַפֵּרוֹת עַצְמָן שֶׁהַיַּיִן הַזֶּה הוּא גָּרוּעַ וּפָסוּל לִנְסָכִים וַאֲפִלּוּ הָכִי כָּשֵׁר לְקִדּוּשׁ. וְעַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד"ה ועל יין): (ט) וּמִכָּל מָקוֹם מִצְוָה וְכוּ'. הַיְנוּ אַף דִּמְקַדְּשִׁין אַכָּל הָנֵי אַף לְכַתְּחִלָּה מִכָּל מָקוֹם מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר לִבְרֹר יַיִן טוֹב, (טו) וְעַל כֵּן טוֹב שֶׁלֹּא יִקַּח מִסְּתָם יַיִן שֶׁבְּמַרְתֵּף לְקִדּוּשׁ עַד שֶׁיִּרְאֶה מִתְּחִלָּה אִם אֵינוֹ מְקֻלְקָל: ד (י) עַל יַיִן לָבָן וְכוּ'. וּלְכֻלֵּי עָלְמָא מִצְוָה לְכַתְּחִלָּה (טז) לְחַזֵּר אַחַר יַיִן אָדֹם, אֶלָּא דְּאִם אֵין לוֹ אָדֹם (יז) אוֹ שֶׁאֵינוֹ מְשֻׁבָּח סְבִירָא לָהּ לְדֵעָה זוֹ דְּמֻתָּר

בֵּאוּר הֲלָכָה

שֶׁנִּקְלַט בּוֹ רֵיחַ אַחֵר עַל יְדֵי הֶחָבִית לֹא מָצָאתִי בַּפּוֹסְקִים [וְעַיֵּן בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן (סק"ג)]. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי קְצָת רְאָיָה לְהַחְמִיר מִמְּנָחוֹת פ"ו עַמּוּד ב' אֵין מְבִיאִין יַיִן לִנְסָכִים לֹא הַמָּתָק וְלֹא הַמְעֻשָּׁן. וּפֵרֵשׁ הָרַמְבַּ"ם שָׁם בְּבֵאוּרוֹ (פ"ח מ"ו) דִּמְעֻשָּׁן הוּא שֶׁאִם הָיָה לִכְלִי רֵיחַ, אוֹתוֹ הַיַּיִן הָיָה בּוֹ הֶבֶל וְהוּא הַנִּקְרָא מְעֻשָּׁן, וְאֵרַע הַרְבֵּה הַמּוּם הַזֶּה אֶצְלֵנוּ בְּיֵינוֹת הַמַּעֲרָב. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. [כֵּן הוּא הַגִּרְסָא אֶצְלֵנוּ, וְהַתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב הֶעְתִּיק שֶׁאִם הָיָה לִכְלִי רֵיחַ רַע אוֹתוֹ הַיַּיִן יֵשׁ בּוֹ רֵיחַ רַע. וְגִרְסָא שֶׁלָּנוּ הִיא עִקָּר דְּכֵן מַשְׁמַע מִדְּבָרָיו בְּפֶרֶק ו' מֵהִלְכוֹת אִסּוּרֵי מִזְבֵּחַ הֲלָכָה א' דִּמְעֻשָּׁן לֹא הָוֵי בִּכְלָל יֵשׁ בּוֹ רֵיחַ רַע עַיֵּן שָׁם]. וּמַשְׁמַע דְּכַוָּנָתוֹ לְמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ, וְכֵיוָן דְּלִנְסָכִים פָּסוּל אֲפִלּוּ דִּיעֲבַד מִשּׁוּם דְּנִשְׁתַּנָּה לְגְרִיעוּתָא גַּם לְקִדּוּשׁ נַמִּי פָּסוּל, דְּכֵן מוּכָח שָׁם בַּסּוּגְיָא דְּבָבָא בַּתְרָא (צז.) דְּכָל מַה דְּפָסוּל לִנְסָכִים דִּיעֲבַד פָּסוּל גַּם לְקִדּוּשׁ, דְּאַף לְהַפּוֹסְקִים דְּמַכְשִׁירִין בִּמְבֻשָּׁל לְקִדּוּשׁ אַף דְּלִנְסָכִים פָּסוּל, הָתָם הַטַּעַם כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרֹא"שׁ (שם פ"ו סי' י) מִשּׁוּם דִּסְבִירָא לֵיהּ דִּמְבֻשָּׁל אִשְׁתַּנֵּי לְמַעַלְיוּתָא וַהֲוֵי כְּמוֹ מָזוּג דְּמַכְשְׁרִינַן בַּגְּמָרָא מִשּׁוּם דְּעִלּוּיָא עִלְּיֵהּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה. אֶלָּא דְּכָל זֶה הוּא רְאָיָה רַק לְפֵרוּשׁ הָרַמְבַּ"ם בַּמִּשְׁנָה הַנַּ"ל, אֲבָל אִם נְפָרֵשׁ הַמִּשְׁנָה דְּיַיִן מְעֻשָּׁן כִּפְשָׁטֵיהּ וּכְמוֹ שֶׁפֵּרְשׁוּ שְׁאָרֵי הָרִאשׁוֹנִים [עַיֵּן בְּרַשִׁ"י שָׁם (מנחות פו: ד"ה מעושן), וּבְתוֹסָפוֹת בָּבָא בַּתְרָא י"ח (ע"א ד"ה לא יפתח), וּבְרַ"ן בְּפֶרֶק עַרְבֵי פְסָחִים (פסחים כב: ד"ה אין), וְעַיֵּן לְקַמֵּיהּ (ד"ה מקדשין על יין) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה בְּשֵׁם הַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (ס"ח)], שׁוּב אֵין רְאָיָה לַדִּין הַנַּ"ל. וְאוּלַי דְּגַם בָּזֶה יֵשׁ מִשּׁוּם 'הַקְרִיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ' וְגוֹ' (מלאכי א ח), וְצָרִיךְ עִיּוּן:

ג * וְעַל יַיִן מָתוֹק. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ח). וּתְמֵהַנִּי דַּהֲרֵי מַסִּיק שָׁם רַב אַשִׁי בִּמְנָחוֹת פ"ז (ע"א) דְּהַלִּיסְטְיוֹן דְּכָשֵׁר בְּדִיעֲבַד לִנְסָכִים הוּא מִשּׁוּם דְּחוּלְיָא דְּשִׁמְשָׁא לֹא מְאִיס, וּמָתָק מֵחֲמַת עַצְמוֹ פָּסוּל מִשּׁוּם דְּחוּלְיָא דְּפֵירֵי מְאִיס, וְכֵן פָּסַק הָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ו' מֵהִלְכוֹת אִסּוּרֵי מִזְבֵּחַ (ה"ט), וְאַמַּאי כָּשֵׁר לְקִדּוּשׁ בְּמָתָק מֵחֲמַת עַצְמוֹ, דְּלֹא מִבַּעְיָא לְדַעַת הָרַמְבַּ"ם (פכ"ט הי"ד) דִּמְבֻשָּׁל פָּסוּל לְקִדּוּשׁ מִשּׁוּם דְּפָסוּל לִנְסָכִים בְּוַדַּאי גַּם בָּזֶה פָּסוּל, וַאֲפִלּוּ לְהַמַּכְשִׁירִין בִּמְבֻשָּׁל לְקַמָּן בְּסָעִיף ח' הֲלֹא טַעֲמָם מְבֹאָר בְּהָרֹא"שׁ (ב"ב פ"ו סי' י) וְהָרַ"ן (פסחים כב. ד"ה אין) מִשּׁוּם דִּסְבִירָא לְהוּ דְּעַל יְדֵי הַבִּשּׁוּל אִשְׁתַּנֵּי לְמַעַלְיוּתָא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמָתָק מֵחֲמַת עַצְמוֹ הֲלֹא הַטַּעַם מְבֹאָר בַּגְּמָרָא (מנחות פז.) דְּחוּלְיָא דְּפֵירֵי מְאִיס וְאִם כֵּן בְּקִדּוּשׁ נַמִּי לִפְסֹל. וְרָאִיתִי בִּפְרִי מְגָדִים (א"א סק"ה) שֶׁנִּתְעוֹרֵר בָּזֶה בִּקְצָרָה וְדַעְתּוֹ דִּלְהַחוֹלְקִין עַל הָרַמְבַּ"ם כָּשֵׁר בָּזֶה. וְאֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה דַּהֲלֹא הַגְּמָרָא גּוּפָא (ב"ב צז:) הוֹכִיחַ דְּאֵין כַּוָּנַת רַב זוּטְרָא בַּר טוֹבִיָּא עַל יַיִן הַלִּיסְטְיוֹן, מִשּׁוּם דְּכָשֵׁר בְּדִיעֲבַד לִנְסָכִים, וְאִם כֵּן מִמֵּילָא בְּמָתָק מֵחֲמַת עַצְמוֹ דְּפָסוּל אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד לִנְסָכִים הָכִי נַמִּי לְעִנְיַן קִדּוּשׁ. וּקְצָת יֵשׁ לוֹמַר דְּלֹא מַפְסְלִינַן לְעִנְיַן קִדּוּשׁ אֶלָּא דָּבָר שֶׁנַּעֲשָׂה שִׁנּוּי אַחַר כָּךְ לִגְרִיעוּתָא כְּמוֹ יַיִן שֶׁרֵיחוֹ רַע עַל יְדֵי הַכְּלִי אוֹ יַיִן שֶׁנִּתְגַּלָּה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה שֶׁבְּרִיאָתוֹ הוּא כָּךְ מֵעִקָּרוֹ לֹא מַפְסְלִינַן לְעִנְיַן קִדּוּשׁ אַף עַל גַּב דִּמְאִיס. אֲבָל אִם כֵּן לָמָּה לְהַגְּמָרָא לְהָבִיא רְאָיָה עַל יַיִן כּוּשִׁי דְּכָשֵׁר לְקִדּוּשׁ מִשּׁוּם דְּגַבֵּי נְסָכִים כָּשֵׁר בְּדִיעֲבַד תִּפּוֹק לֵיהּ דִּבְרִיאָתוֹ הִיא כָּךְ וְלֹא נִשְׁתַּנָּה כְּלָל, אֶלָּא וַדַּאי דְּכָל הֵיכִי דְּלֹא נִשְׁתַּנָּה לְמַעַלְיוּתָא פָּסוּל לְקִדּוּשׁ הֵיכִי דְּפָסוּל לִנְסָכִים. וְאֵין לְהַקְשׁוֹת אִם כֵּן לָמָּה לְהַשַּׁ"ס לְאוֹקְמֵי עַל יַיִן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

שֶׁמָּה שֶׁהֶעְתִּיק הַבְּאֵר הֵיטֵב (סק"ד) בְּשֵׁם הַשַּׁעַר אֶפְרַיִם (או"ח סי' יח) יַיִן שֶׁמַּסְרִיחַ קְצָת אַחַר הֶחָבִית, אֵין זֶה דִּין חָדָשׁ דְּהַיְנוּ הַךְ דְּפֵרוּשׁ רַשְׁבַּ"ם שֶׁכָּתַבְנוּ וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב שָׁם בְּהֶדְיָא וּלְכָךְ לֹא הֶעְתַּקְתִּיו בִּפְנִים. וּבְאֵיזֶה סִפְרֵי בְּאֵר הֵיטֵב כָּתוּב יַיִן שֶׁמַּרִיחַ וְכוּ' טָעוּת סוֹפֵר הוּא, כִּי שָׁם כָּתוּב יַיִן שֶׁמַּסְרִיחַ, וְאִם אֵין מַסְרִיחַ רַק שֶׁנִּקְלַט בּוֹ רֵיחַ אַחֵר עַל יְדֵי הֶחָבִית, צָרִיךְ עִיּוּן. וְאוּלַי דְּגַם בָּזֶה שַׁיָּךְ הַקְרִיבֵהוּ נָא וְגוֹ'. וְעַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד"ה שריחו רע): (ד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א). וְאַף דְּהוּא כָּתַב וְאֶפְשָׁר וְכוּ', הַדֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין על איזה יין מקדשין ס"א) וְשֻׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים (סי' ו ס"ב) וְחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל ו ס"ז) הֶחְלִיטוּ דִּין זֶה: (ס) דְּבְמָגֵן אַבְרָהָם (שם) מַשְׁמַע דִּמְצַדֵּד מִדִּינָא לְהָקֵל אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁהַיַּיִן מָצוּי בְּשָׁעָה מֻעֶטֶת, וְגַם דַּהֲלֹא דִּין זֶה קָאֵי עַל שַׁחֲרִית דִּבְלַיְלָה אֵין מְקַדְּשִׁין אַשֵּׁכָר וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ט', וְטוֹב יוֹתֵר לְקַדֵּשׁ עַל זֶה מִשֶּׁיִּשָּׁאֵר בְּלִי קִדּוּשׁ כְּלָל: (ו) טוּר. וּבְבֵאוּר הַגְּרָ"א הִסְכִּים לְדַעַת הַתּוֹסָפוֹת (ב"ב צו. ד"ה הבודק) דְּהוּא דָּבָר שֶׁאֵינוֹ, דְּכֵיוָן דְּטַעֲמֵיהּ חַלָּא כָּל שֶׁכֵּן דְּרֵיחוֹ נַעֲשָׂה חַלָּא מִקֹּדֶם: (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְכֵן מוּכָח מֵהַטַּ"ז (סק"ג) וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי מְגָדִים (מש"ז שם): (ע) וְהִסְכִּימוּ מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְטַ"ז (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים דַּאֲפִלּוּ לֹא עָלָה עָלָיו קְרוּם לָבָן, דְּלֹא כְּהַבַּ"ח (ס"ו) שֶׁרָצָה לְהָקֵל לְעִנְיַן בִּרְכַּת בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן: ב (י) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (יא) פְּרִי מְגָדִים (א"א שם): (יב) וּלְשׁוֹן הַגְּמָרָא (ב"ב צז:) דְּסוֹחֵט וּמְקַדֵּשׁ אֶפְשָׁר דַּאֲתָא לְאַשְׁמְעִינַן עוֹד רְבוּתָא, דְּמֻתָּר לְקַדֵּשׁ מִבְּעוֹד יוֹם וְהַיְנוּ מִפְּלַג הַמִּנְחָה וּלְמַעְלָה, שֶׁאָז מֻתָּר לִסְחֹט וּלְקַדֵּשׁ תֵּכֶף וְכִדְאָמְרִינַן בְּרָכוֹת כ"ז עַמּוּד ב': ג (יג) פְּרִי מְגָדִים (א"א סק"ד): (יד) בַּ"ח (ס"ו) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (טו) בַּ"ח (ס"ג) וְטַ"ז (סק"ה): ד (טז) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ויין כושי) בְּשֵׁם יְרוּשַׁלְמִי (שקלים פ"ג ה"ב): (יז) טוּר בְּסִימָן תע"ב:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשׁוּ"ע הָרַב (ס"ג) כָּתַב: וּלְבַד שֶׁיְּסַנְּנוּ תְּחִלָּה לְהַעֲבִיר הַקְּמָחִין אִם אֶפְשָׁר לוֹ. ב] וּבְשׁוּ"ע הָרַב (ס"ג) כָּתַב: ומ"מ אִם יֵשׁ עָלָיו קְרוּם לָבָן אֵין מְקַדְּשִׁין עָלָיו לְפִי שֶׁמִּן הַסְּתָם כְּבָר פָּג בּוֹ טַעְמוֹ וְנַעֲשָׂה חוֹמֶץ [מַשְׁמַע שֶׁלֹּא תּוֹעִיל הֲסָרַת הַקְּרוּם].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah